

Het is bepaald niet voor het eerst dat Ineke de Graaf van MboRijnland en Arjan de Jong van het Oranje Nassau College (ONC) in Zoetermeer over het onderwerp LOB samen aan tafel zitten. De samenwerking bestaat al meer dan tien jaar.

Met plezier kijken ze terug op hun samenwerking in het succesvolle VM2-project waarin voor alle vmbo-sectoren doorlopende routes, uitmondend in een mbo-2 diploma (zonder vmbo-examen), werden aangeboden. Door restricties rond de vakmanschapsroute en de vernieuwingen in het vmbo en mbo stond de ambitie van doorlopende leerlijnen vmbo-mbo tijdelijk op een lager pitje. Met de komst van het programma Sterk Techniekonderwijs wordt er opnieuw gebouwd. Niet alleen voor de techniek, maar ook voor de andere sectoren, want 'je ziet elkaar toch'.

"Het doel van LOB is dat een leerling voldoende voorbereid wordt op het mbo en bewust een keuze kan maken, zodat hij op de goede plek zit. LOB is onlosmakelijk verbonden met doorlopende leerlijnen; het is de rode draad. Dat LOB onderdeel is van het vmbo-examen vormde een belangrijke stimulans voor LOB in een doorlopende lijn," vertelt De Graaf.

Droomloopbaan

Hoe gaat het LOB-programma op het ONC in z'n werk? De Jong: "Dat begint al in het basisonderwijs met het bewustmaken van leerlingen van wat het vmbo inhoudt. Bijvoorbeeld door de Super 7- en Super 8-dagen; voorlichtingsdagen voor groep 7 en 8, door wenperiodes op maat, keuzeprogramma's waarop basisscholen kunnen intekenen en warme overdracht tot na de overstap. Elke vmbo-leerling krijgt een mentor die hij dagelijks spreekt. Samen voeren ze POP-gesprekken (persoonlijk ontwikkelingsplan) om de kwaliteiten van een leerling te achterhalen, vervolgstappen en een planning te formuleren met aandacht voor 'leren leren'. Gaandeweg spitst zich dat toe op de keuze voor een sector en profiel. De leerling bouwt aan zijn portfolio in Droomloopbaan, een digitale omgeving waarin de leerling zich presenteert."

In de bovenbouw oriënteert een leerling zich op mbo-opleidingen en bijbehorende beroepen, bijvoorbeeld via 'On stage', beroepenmarkten, gastlessen en meelopen of proefstuderen op het mbo. Net zo vloeiend als de overgang vanuit het basisonderwijs is, is de overstap naar het mbo. De Graaf: "Een leerling die in het vmbo zorg of techniek kiest, komt in het mbo doorgaans in dezelfde sector terecht.

De mbo-technieksector kent een enorme hoeveelheid specifieke opleidingen, die lang niet allemaal bekend zijn bij vmbo'ers. MboRijnland werkt daar hard aan."

Maatjesprojecten

"Zowel in het vmbo als in het mbo vormen de loopbaancompetenties van Marinka Kuijpers de basis. De uitvoering mag dan verschillen, de principes zijn hetzelfde." Ze vervolgt: "Aan de andere kant kijken we reikhalzend uit naar het nieuwe wetsvoorstel. Om goede doorlopende leerroutes te kunnen maken, waarbij een leerling onder verantwoording van het mbo op het vmbo een startkwalificatie haalt, is afstemming van regelgeving nodig bijvoorbeeld om docenten en teams over en weer in te kunnen zetten."

De Jong: "Afstemming tussen docenten en rekening houden met de leerloopbaan van individuele leerlingen vraagt financiële ruimte en ruimte in de organisatiestructuur."

"Natuurlijk moet je de eindtermen bewaken en het curriculum goed op orde hebben, maar het vmbo-examen kan er in een doorlopende route tussenuit", stelt De Jong. "Dat kan op andere manieren, bijvoorbeeld door het bedrijfsleven meer te betrekken bij de toets of de leerling op de goede weg is. We hebben ook nu al contacten met bedrijven en instellingen die heel goed snappen dat hun werknemers van straks nu op het vmbo zitten. We hebben mooie ervaringen met maatjesprojecten waarin medewerkers van een zorginstelling, vmbo'ers, mbo'ers en docenten gedurende langere periode samen optrekken. Leren van en met elkaar heeft voor iedereen voordelen. De vmbo-leerling maakt een betere keuze doordat hij geproefd heeft aan de beroepssituatie en komt vaardiger in het mbo. We zouden graag zien dat het ministerie meer bedrijven daartoe verleidt."

Echt drempelloos

"Als je LOB in het vmbo goed aanpakt, vervroeg je eigenlijk de intake", vervolgt De Graaf. "Het mbo kent die leerling immers al. Dan hoeft je geen intake meer te doen, maar een checkmoment waar het LOB-dossier een rol in kan spelen." De Jong: "Als je systemen hebt die op elkaar aansluiten en het vertrouwen dat het aan beide kanten goed gebeurt, dan kun je het echt drempelloos maken."